

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Jak inwestować i oszczędzać by osiągnąć finansowy sukces?

dr Grażyna Musiatowicz-Podbiat

Politechnika Gdańska

Data: 20.03.2025r.

Co to jest finansowy sukces??

Co może być oznaką takiego sukcesu?

Skąd się biorą pieniądze?

U rodziców i dziadków?

Wynagrodzenia

Renty / emerytury

Z lokat / oszczędności

U dzieci i nastolatków?

Kieszonkowe

Prezenty

Odpłatne zajęcia

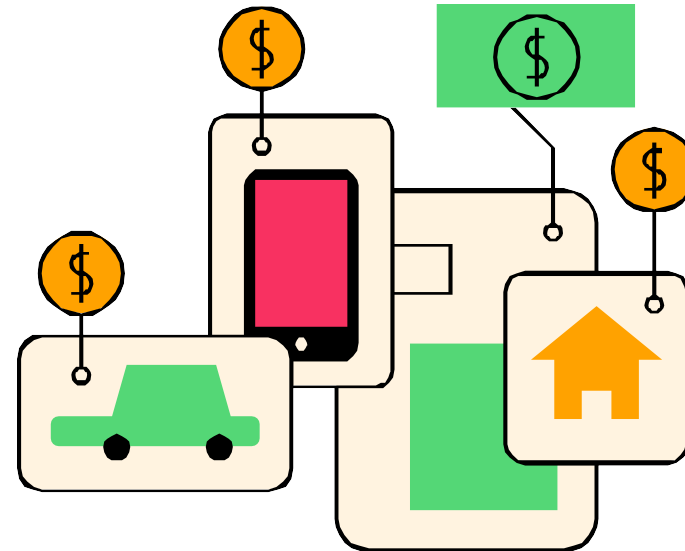
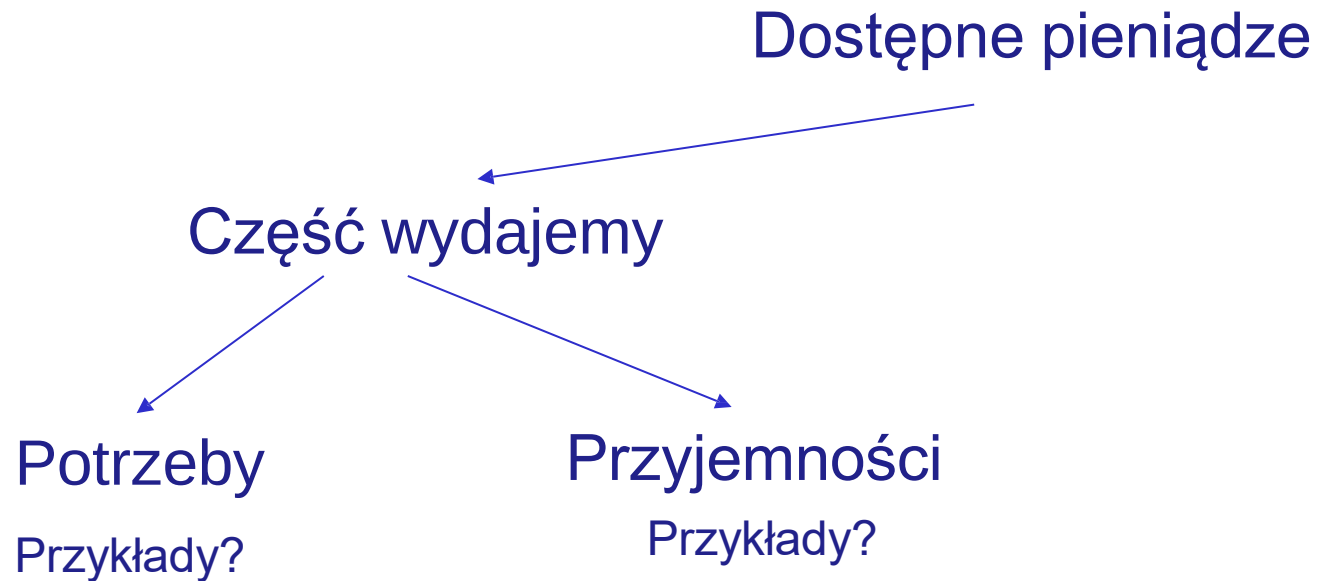

Do czego używamy pieniędzy?

Tzw. „zasada 50/30/20”

Do czego używamy pieniędzy?

Przede wszystkim warto nauczyć się odróżniać potrzeby od przyjemności

Budżet...czy plan na swoje środki

Otrzymywane
pieniądze
(DOCHODY)

-

Wydawane pieniądze
(WYDATKI, KOSZTY)

BILANS
Ile pozostało?

Zad 1. Budujemy budżet domowy

Proszę przygotować flipchart jak niżej:

DOCHODY	WYDATKI
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

15 min.

Zad 1. Budujemy budżet domowy c.d.

Otrzymywane pieniądze to miesięczne kieszonkowe – 400zł ale w tej kwocie należy uwzględnić dojazdy do szkoły oraz jedzenie w ciągu dnia. Zapewne też warto przewidzieć pewne kwoty na drobne przyjemności.

- Bilet na autobus kosztuje 70zł ale można do szkoły przejść pieszo co wymagało by wyjścia z domu 30min wcześniej.
- Kanapka lub ciastko dziennie $23 \text{ dni} * 8 \text{ zł} = 184\text{zł}$ ale można zrobić sobie kanapkę w domu (albo poprosić o nią), co wymaga dodatkowych 20 minut dziennie
- Przyjemności – np. bilety do kina, gry, słodczy, inne jedzenie ...?zł (proszę samodzielnie określić kwotę)
- Zaplanowane oszczędności ...?zł (proszę samodzielnie określić kwotę)

Proszę uzgodnić w grupie propozycję budżetu i podliczyć ile zostało?

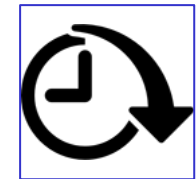
Zad 1. Budujemy budżet domowy c.d.

Gdy już mamy rozplanowane środki, pojawia się niespodziewany wydatek

250zł na naprawę telefonu...

Czy mamy środki na opłacenie tego wydatku? Czy trzeba poprosić rodziców/dziadków o pomoc? A może mamy pomysł na dodatkowe odpłatne zajęcie?

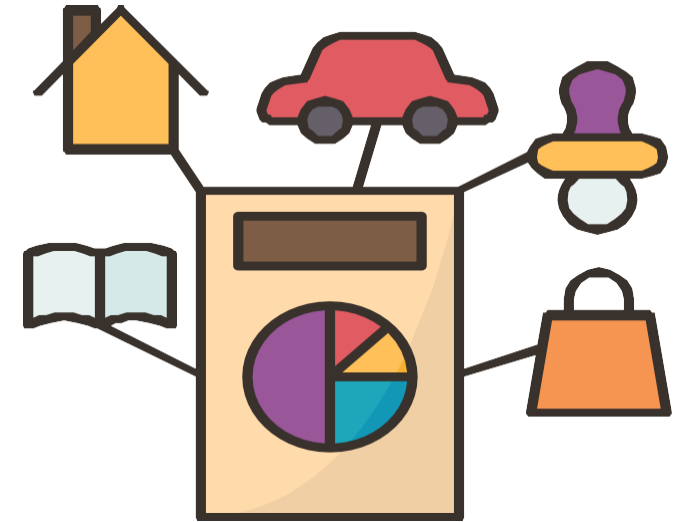

5 min.

Jak teraz będzie wyglądał nasz budżet?

Budujemy budżet - dyskusja

1. Co było najważniejszą pozycją w budżecie, z której byście nie zrezygnowali?
2. Czy zostały jakieś środki jako oszczędności?
3. W jaki sposób zwiększyć kwotę do dyspozycji?
4. Na co wydalibyście (w przyszłości) kwotę oszczędności?

Oszczędności

...to po prostu środki, które planujemy wydać w przyszłości...

„na wszelki wypadek”

„na czarną godzinę”

„na potem..”

„na białą godzinę”

*„na nieprzewidziane
wydatki”*

Wpływ czasu na wartość pieniądza....

ZAGADKA:

Czy wolał(a)byś dostać
1 000 000 zł teraz czy 1 grosz,
który podwaja się każdego dnia
przez 30 dni?

5 368 709,12 zł!

dzień	kwota
1	0.01 zł
2	0.02 zł
3	0.04 zł
4	0.08 zł
5	0.16 zł
6	0.32 zł
7	0.64 zł
8	1.28 zł
9	2.56 zł
10	5.12 zł
11	10.24 zł
12	20.48 zł
13	40.96 zł
14	81.92 zł
15	163.84 zł

16	327.68 zł
17	655.36 zł
18	1 310.72 zł
19	2 621.44 zł
20	5 242.88 zł
21	10 485.76 zł
22	20 971.52 zł
23	41 943.04 zł
24	83 886.08 zł
25	167 772.16 zł
26	335 544.32 zł
27	671 088.64 zł
28	1 342 177.28 zł
29	2 684 354.56 zł
30	5 368 709.12 zł

Magia długoterminowego oszczędzania

Porównajmy dwie sytuacje:

- Osoba A odkłada 100 zł miesięcznie do świnki skarbonki.
- Osoba B odkłada 100 zł miesięcznie na rachunku oprocentowanym 7% rocznie.

Jak wygląda ich kapitał po 10, 20 i 30 latach?

**Zwróćcie
uwagę na
różnicę!**

		10	20	30
Osoba A	100 zł	12 000 zł	24 000 zł	36 000 zł

Ile czasu będę zbierać na....?

Kiedy uzbieram 5000zł, odkładając co miesiąc 100zł,
na lokacie oprocentowanej 5% w skali rocznej, z miesięczną kapitalizacją?

a. po 46 miesiącach

c. po 66 miesiącach

b. po 50 miesiącach

d. po ponad 10 latach

Gdybyśmy odkładali „do skarpety” to po 46 miesiącach
mielibyśmy 4.600zł, a zatem 400zł do naszego planu
oszczędzania dokłada bank 😊

Oszczędności i inwestycje

...podobieństwa

i

... różnice

Nadwyżki środków biorące się z ograniczenia wydatków.

Służą głównie możliwości sfinansowania spodziewanych i niespodziewanych wydatków w przyszłości
...ale..
można je również ulokować też z perspektywą otrzymania dodatkowych odsetek np. w lokaty.

Inwestycje dają większą możliwość zarobku

..ale.... możliwość to nie pewność bo:

...inwestycje wiążą się zazwyczaj z większym ryzykiem...

Oszczędności i inwestycje - przykłady

Oszczędności

Skarbonka

Lokaty

Rachunki oszczędnościowe

Inwestycje

Akcje

Obligacje

Nieruchomości

Fundusze inwestycyjne

Kryptowaluty

Podstawowa różnica to poziom ryzyka jakim są obarczone!

Jak dużo można stracić? ...

Co to znaczy że inwestycje są obarczone ryzykiem?

- a) ...można na nich zarobić mniej niż się spodziewaliśmy
- b) ...można nic nie zarobić?
- c) ...można stracić nawet zainwestowany kapitał
- d) ...wszystkie powyższe

Oszczędności i inwestycje

(Świnka) Skarbonka

✓ Cechy:

- Można zbierać nawet bardzo małe pieniądze (drobniaki)
- Nie są to niestety środki oprocentowane i nie zwiększą swojej wartości ☹
- Ryzyko: **Bardzo niskie** (jedyne ryzyko to że zbiję się skarbonka, rozsypię pieniądze albo sami ją za szybko otworzymy)

Własną skarbonkę (a nawet kilka!) można mieć **w każdym wieku!** Ważne jest wyrobienie nawyku oszczędzania.

Oszczędności i inwestycje

Lokata

✓ Cechy:

- Pieniądze wpłacane są na określony czas
- Brak dostępu do środków przed zakończeniem lokaty (lub możliwa utrata odsetek)
- Gwarantowany (przez bank) procentowy zysk

Ryzyko: **Bardzo niskie** (bank gwarantuje zwrot kapitału i odsetek)

Aby móc założyć lokatę trzeba mieć **13 lat**, no chyba że będą gromadzone na rachunku np. rodzica.

Oszczędności i inwestycje

Rachunek oszczędnościowy....

Cechy:

- Można wpłacać i wypłacać pieniądze w dowolnym momencie
- Oprocentowanie zwykle nieco niższe niż na lokacie ale warto szukać okazji
- Brak ograniczenia czasowego prowadzenia

Ryzyko: **Bardzo niskie** (bank gwarantuje zwrot kapitału)
Aby móc założyć rachunek oszczędnościowy trzeba mieć **13 lat**, przy wsparciu rodzica.

Oszczędności i inwestycje

Fundusz inwestycyjny

✓ Cechy:

- Wspólne inwestowanie pieniędzy wielu osób przez specjalistów
- Różne poziomy ryzyka – można wybrać zarówno bezpieczne, jak i agresywne fundusze
- Możliwość inwestowania w wiele różnych aktywów jednocześnie

⚠ Ryzyko: **Średnie** (zależy od rodzaju funduszu – może dawać wysokie zyski, ale i straty).

Aby nabyć samodzielnie trzeba mieć **18 lat** ale założyć może też rodzic w imieniu dziecka.

Oszczędności i inwestycje

Obligacje

✓ Cechy:

- Jest pożyczką dla kogoś (państwa lub firmy) w zamian za odsetki – wymaga analizy podmiotu któremu pożyczamy
- Stała lub zmienna stopa zwrotu
- Mogą mieć różne terminy wykupu

⚠ Ryzyko: **Średnie** (zależy od emitenta – obligacje skarbowe – **minimalne** ryzyko a w przypadku firm **Wysokie** ale im większa firma tym generalnie mniejsze ryzyko.

Aby nabyć samodzielnie trzeba mieć **18 lat** ale założyć może też rodzic w imieniu dziecka

Oszczędności i inwestycje

Nieruchomości

✓ Cechy:

- Kupowanie domów, mieszkań lub ziemi w celu ich sprzedaży z zyskiem albo zarabiania na wynajmie
- Wymaga dużego kapitału albo...prezentu od kogoś np. zapisanie w spadku albo darowizna

⚠ Ryzyko: **Średnie** do **Małego** (wartość nieruchomości może spaść, mogą się pojawić trudności ze sprzedażą lub wynajmem) ale ...ostatnie lata to raczej stały wzrost wartości nieruchomości.

Właścicielem nieruchomości można być **w każdym wieku** 😊 w zawieraniu umów muszą pomóc rodzice.

Oszczędności i inwestycje

Akcje

Cechy:

- Oznacza udział w firmie – można zarobić, gdy jej wartość rośnie
- Możliwość otrzymywania dywidendy (części zysku firmy) bez sprzedaży akcji
- Wartość akcji może szybko się zmieniać

Ryzyko: **Wysokie** (można zyskać dużo, ale też wszystko stracić)

Aby inwestować na giełdzie trzeba mieć **18 lat** chyba że rodzic otworzy rachunek powierniczy

Oszczędności i inwestycje

Kryptowaluty

Cechy:

- Cyfrowe pieniądze, np. Bitcoin
- Nie gwarantowane przez żaden bank centralny ale oparte na zaufaniu uczestników
- Ich wartość zmienia się bardzo szybko
- Bywają obiektem oszustw i finansowania nielegalnych zakupów

Ryzyko: **Bardzo wysokie** (można zarobić dużo, ale też szybko stracić wszystko)

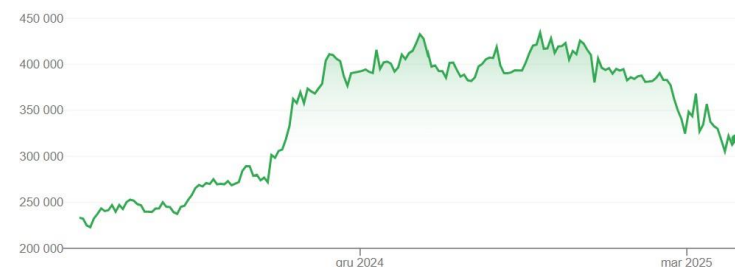
Aby inwestować w kryptowaluty trzeba mieć **18 lat**, chyba że tradycyjnie rodzic pomoże...

318 690,76 PLN

+85 493,81 (36,66%) ↑ ostatnie 6 miesięcy

14 mar, 11:46 UTC · Wyłączenie odpowiedzialności

1D 5D 1M 6M YTD 1R 5L Maks.

Zad 2. W co warto zainwestować?

Przypadek 1. Kolega zauważył że jest w stanie zaoszczędzić ok 200 zł miesięcznie – co polecacie mu zrobić z tymi środkami? Jaki rodzaj oszczędności lub inwestycji byłyby dla Niego najwłaściwszy?

Przypadek 2. Koleżanka oszczędza już od roku i zebrała 1500 zł, a ostatnio, dodatkowo z okazji urodzin dostała jednorazowo 1000zł. Czy powinna skorzystać z jakiejś formy oszczędności lub inwestycji, a jeśli tak – to jakiej?

Przypadek 3. Kolega odziedziczył po dziadkach mieszkanie. W jaki sposób najlepiej skorzystać z tego dobra, aby zarobić jak najwięcej?

Proszę dobrać do każdego przypadku odpowiednią formę **oszczędzania** lub **inwestycji**. **10 min.**

Gdzie szukać informacji o ryzyku?

Lokata bankowa i rachunek oszczędnościowy

- Strony internetowe banków
- Regulaminy i tabele oprocentowania
- Rankingi lokat i kont oszczędnościowych

Akcje

- Giełda Papierów Wartościowych (np. GPW w Warszawie)
- Strony firm (raporty finansowe, wyniki)
- Serwisy giełdowe (np. Bankier.pl, Stooq.pl)

Obligacje

- Ministerstwo Finansów (dla obligacji państwowych)
- Strony firm emitujących obligacje
- Agencje ratingowe (np. Moody's, S&P – oceniają ryzyko)

Nieruchomości

- Portale nieruchomości (np. Otodom, Gratka)
- Biura nieruchomości
- Analizy rynku nieruchomości

Fundusze inwestycyjne

- Prospekty informacyjne funduszy - Towarzystwa funduszy inwestycyjnych (TFI)
- Serwisy finansowe (np. Analizy.pl)

Kryptowaluty

- Strony giełd kryptowalut (np. Binance, Coinbase)
- Portale branżowe (np. CoinMarketCap, CryptoCompare)

Zawsze warto sprawdzać kilka źródeł i uważać na niepewne informacje z mediów społecznościowych

Jak uniknąć pułapek gromadzenia środków?

1. Unikać niepotrzebnych, impulsywnych wydatków
2. Unikać niepotrzebnego zadłużenia i pożyczania
3. Unikać „martwych” oszczędności
Zamiast trzymać oszczędności na nieoprocentowanym rachunku wybierz bardziej dochodowe sposoby lokowania.
4. Zachować równowagę między oszczędzaniem a inwestowaniem
Nie warto inwestować wszystkiego, część środków może być potrzebna na nieprzewidziane wydatki w przyszłości
pracować (np. lokaty, obligacje, fundusze).
5. Dywersyfikować (różnicować) inwestycje
6. Dopasować strategię do swoich celów i akceptowalnego poziomu ryzyka.
7. Edukować się na temat finansów..., bo najlepsza inwestycja, to **inwestycja w siebie!**

POWODZENIA W OSZCZĘDZANIU I INWESTOWANIU!

